

§ 6

Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad**Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad som ersätter Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor.
2. Utbildningsnämnden översänder riktlinjerna till stadsdelsnämnderna.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 9 januari 2019, dnr 1.3.2-9718/2018.

Utbildningsnämnden fattade 2012-04-19 beslut om Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor. I Stockholms stads budget för år 2018 har utbildningsnämnden fått i uppdrag att revidera riktlinjerna och inkludera förskolan och gymnasieskolan i syfte att öka andelen ekologisk mat och minska klimatpåverkan, samt öka andelen miljömärkt fisk och minska matsvinnet i skolorna. Den stadsövergripande strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat (utbn 2018-10-25, dnr 1.6.1-6457/2018 och KS 2018/430) för bättre folkhälsa och minskad miljö- och klimatpåverkan utgör en utgångspunkt i de reviderade riktlinjerna.

Riktlinjerna syftar till att säkerställa att skolmåltidsverksamheten i stadens kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor har en likvärdig kvalitet. Revideringen av riktlinjerna ska även tydliggöra sambandet mellan måltidsverksamhet, fysisk aktivitet och hälsa. Måltiderna ska vara en del av utbildningen och bidra till att uppnå målet att barnen och eleverna får kunskaper och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan. Riktlinjerna är även anpassade att gälla för förskolorna.

Riktlinjernas inriktning ska prägla all förtäring som skolan tillhandahåller, såväl i skolkök som inom fritidsverksamheten och i cafeterian.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med miljöförvaltningen samt förskole-, grundskole- och gymnasieavdelningen.

I arbetet med att revidera riktlinjerna har samverkan skett med en referensgrupp bestående av kökschefer inom förskola och skola, en arbetsgrupp bestående av representanter från skolhälсан, kommunikationsenheten, miljöförvaltningen och projektledare inom fysisk aktivitet, samt en styrgrupp med representanter från gymnasie- grund- och förskoleavdelningen.

Vidare har dialog förts med barnombudsmannen i Stockholm stad och med nätverket för avdelningschefer vid förskoleavdelningen. Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor har även varit delaktiga och inkommit med synpunkter.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad som ersätter Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor.

Beslutet föreslås bli omedelbart justerat för att riktlinjerna ska kunna implementeras utan ytterligare fördröjning.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden översänder riktlinjerna till stadsdelsnämnderna.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Karin Lekberg m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Karin Lekberg m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Vi föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

1. att ärendet återremitteras tills kommunfullmäktige antagit den stadsövergripande matstrategin
2. att därutöver anföra följande

Den rödgrönrosa majoriteten i Stockholms stad antog under förra mandatperioden en stadsövergripande matstrategi som syftade till att bidra till bättre och mer jämlik folkhälsa samt minskad miljö- och klimatpåverkan. Matstrategin skulle leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Målsättningen var att komma närmare de globala, nationella, regionala och lokala miljö- och klimatmålen. I förvaltningens förslag till riktlinjer utgår man från flera av de målsättningar som finns i matstrategin. Det handlar bland annat om att eleverna ska äta mer frukt och grönt samt ekologiskt producerad mat, att svinnet av mat ska minska och att kött och fisk ska väljas med omsorg efter säsong. Det är bra, men samtidigt saknas uppdraget om att utreda mått och mätmetoder som krävs för att mäta utfallet av insatserna. Det inbegriper bland annat mätande av skolmåltidernas CO2-utsläpp. Det saknas även beskrivning över hur man avser att intensifiera insamlingen av matavfall från stadens skolor. I strategin fanns också uppdraget om att upprätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Även detta saknas i utbildningsförvaltningens förslag. För att strategier och riktlinjer ska få ett reellt värde krävs att insatser kan följas upp och mätas. Med bakgrund av frånvaron av dessa föreslår vi att ärendet återremitteras tills kommunfullmäktige antagit den stadsövergripande matstrategin och kompletterar riktlinjerna efter dess innehåll.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm (L), Anna Cederschiöld m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi är glada över att nu kunna anta riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad. Att god och näringsriktig mat av hög kvalité serveras i stadens förskolor och skolor är viktigt för elevernas hälsa och välmående. Att vi nu också tar viktiga steg för att klimatbelastningen från mat ska minska är centralt för att stadens utsläpp av växthusgaser som helhet ska minska då en stor del av klimatbelastningen kommer från just maten vi äter.

En viktig del i det fortsatta arbetet med att minska matens klimatbelastning är möjligheterna att mäta matens klimatbelastning ända ner på enhetsnivå. Detta för att kockarna lätt ska kunna beräkna hur stor klimatbelastning maten de lagar har och hur de kan förändra den för att minska klimatbelastningen. Det är därför viktigt att arbetet med att utveckla metoder som är enkla att använda för att mäta och följa upp matens klimatbelastning ända ner på enhetsnivå fortsätter.

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Skolmaten utgör en central del i barn och ungas skolgång, därför är det av största vikt att maten som serveras inom kommunens utbildningsverksamhet är sund och varierad. För att främja en god fysisk och psykisk hälsa är det även viktigt att näringsrik kost kombineras med daglig fysisk aktivitet. Då Sverigedemokraterna värdesätter dessa aspekter välkomnar vi de föreslagna riktlinjerna för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad. Vi önskar dock betona vikten av att den mat som serveras inom stadens verksamhet i första hand består av svenskt närproducerat kött och svenska råvaror. Detta skulle korta ner transportsträckorna väsentligt och därmed minska måltidernas påverkan på miljön. En kombination mellan närproduktion och klimatsmart kost skulle följaktligen stärka visionen om klimatsmarta måltider och främja ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö bland barn och unga.

Det finns även en hälsoaspekt knuten till upphandlandet av svenskt och närproducerat kött, då det förekommer att utländska djuruppfödare använder antibiotika i stora mängder, något som är förbjudet i Sverige.

Ersättaryttrande

Mats Hasselgren (L), Alicja Lindell m.fl. (M) och Isabella Iman Al Khafaji hänvisade till det särskilda gemensamma uttalandet från Lotta Edholm (L), Anna Cederschiöld m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD).

Tove Wiberg (SD) hänvisade till det särskilda uttalandet från Martin Westmont (SD).

Protokollsutdraget expedierat till:
Avdelningen för ekonomi och styrning
Förskoleavdelningen
Grundskoleavdelningen
Gymnasieavdelningen
Miljöförvaltningen
Stadsdelsnämnderna i Stockholms stad